

Lehdistötiedote

Luxemburg, 11. tammikuuta 2018

EU:n tarkastajat: Komission ja EIP:n alueellinen JASPERS-tuki on kohdennettava paremmin

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että Euroopan investointipankin (EIP) hallinnoimassa EU-aloitteessa, jolla autetaan jäsenvaltioita hakemaan rahoitusta koheesiorahastosta ja alueellisista rahastoista, on merkittäviä puutteita. Tarkastajat katsovat, että Euroopan alueiden hankkeille annettavaa yhteistä apua koskeva JASPERS-aloite nopeutti hankkeiden hyväksymistä, mutta sen avulla ei kyetty vaikuttamaan EU:n varojen käyttöasteeseen. Heidän mukaansa JASPERS-tuki olisi kohdennettava paremmin.

Euroopan komissio ja Euroopan investointipankki perustivat JASPERS-aloitteen, jotta EU:hun vuonna 2004 tai sen jälkeen liittyneille jäsenvaltioille voitaisiin tarjota maksuttomasti riippumatonta neuvontaa niin, että ne voivat ehdottaa laadukkaita suuria alueellisia investointihankkeita.

Tarkastuskäynnit tehtiin Kroatiaan, Maltalle, Puolaan ja Romaniaan, ja tarkastus kattoi vuodet 2006–2016. Tarkastajat havaitsivat puutteita JASPERS-aloitteen päätavoitteiden sekä tehtävien ja vastualueiden määrittelyssä. Puutteet heikensivät sen toimintaa ja vaaransivat tilivelvollisuutta.

“JASPERS-apua ei kohdennettu riittävästi, mikä johti siihen, että monet toimeksiannot peruuntuivat tai keskeytettiin”, toteaa kertomuksesta vastaava tilintarkastustuomioistuimen jäsen Oskar Herics. “Aloite suunniteltiin kaudeksi 2007–2013, minkä jälkeen sitä jatkettiin, mutta sille ei ole asetettu selkeitä mitattavissa olevia tavoitteita, joiden avulla olisi voitu osoittaa sen saavuttaneen tarkoituksensa.”

Ohjelmakauden 2014–2020 alussa JASPERS-tukea alettiin antaa myös viivästyneille suurhankkeille, jotka täytyi siirtää kaudelta seuraavalle. Lisäksi jäsenvaltioita kannustettiin hyödyntämään enemmän JASPERSin maksutonta apua hankkeiden toteutusvaiheessa. Kummassakaan tapauksessa ei kuitenkaan ollut kyse aloitteelle asetetusta prioriteetista.

Uudessa riippumattomassa laadunarviointitoiminnossa havaittiin kaudella 2014–2020 merkittäviä rakenteellisia puutteita. Tarkastajat totesivat, että sama henkilö kirjasi ulos sekä laadunarvioinnit että neuvontatyöt, mikä kavensi JASPERS-laadunarviointien riippumattomuutta. On siis olemassa suuri riski, etteivät arvioinnit ole täysin riippumattomia JASPERSin neuvontatoiminnosta.

JASPERS-apu oli suhteellisen kattavaa, ja lisäksi se nopeutti hankkeiden hyväksymistä ja sillä oli yleensä vaikutusta tarkastettujen suurhankkeiden laatuun. Tarkastajat kuitenkin havaitsivat, että aloitteella oli vain vähän tai ei lainkaan vaikutusta hankkeiden suunniteltuun laajuuteen, tuloksiin ja toteutuksen aikatauluun. Kaudella 2007–2013 komissio tarvitsi vähemmän aikaa suurhankkeiden hyväksymiseen, jos niissä oli käytetty

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

JASPERS-apua. JASPERS-aloitteella ei kuitenkaan tavallisesti kyetty vaikuttamaan EU:n myöntämän rahoituksen käyttöasteeseen. Tähän olivat syynä pääasiassa toteutusviiveet, joita ilmeni hanketasolla.

Tarkastajien mukaan jäsenvaltioiden hallinnollisten valmiuksien parantamisen osuus kasvoi JASPERS-aloitteessa ajan mittaan. JASPERS-aloitteen vaikutus hallinnollisiin valmiuksiin ei johtanut siihen, että sen apua olisi tarvittu vähemmän. Sekä jäsenvaltioiden viranomaiset että hankkeiden edunsaajat katsoivat, että JASPERS-aloite oli parantanut niiden hallinnollisia valmiuksia. Tarkastajat eivät kuitenkaan saaneet vahvistusta sille, näkyivätkö parannukset käytännössä.

Havaitut heikkoudet yhdessä JASPERS-toimien suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa ilmenneiden merkittävien puutteiden kanssa vaaransivat aloitteen onnistuneen toiminnan, etenkin tehokkuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

Tarkastajat suosittavat, että komissio

- kontrolloi JASPERS-aloitteen strategista suunnittelua enemmän niin, että aloitteen vähittäinen päättäminen on mahdollista, kun päätavoitteet on saavutettu
- välittömästi lieventää puolueettomuuden vaarantavaa huomattavaa riskiä, kun JASPERS tekee riippumattomia laadunarviointeja hankkeista, jotka ovat saaneet neuvontaa aloitteesta
- hankkii pääsyn kaikkiin asiakirjoihin voidakseen tarkistaa JASPERS-aloitteen riippumattomien laadunarviointimenettelyjen laadun
- kohdentaa JASPERS-avun hankkeen kehitysvaiheen mukaisesti ja säilyttää painopisteen suurhankkeita koskevassa neuvonnassa
- sisällyttää JASPERS-toimet teknisen avun strategiaansa
- mukauttaa jäsenvaltioiden hallinnollisten valmiuksien kehittämiseen tarkoitettuja JASPERS-toimia ajan mittaan siten, että jäsenvaltioille luodaan kannustimia kestävien hallinnollisten valmiuksien saavuttamiseen
- ottaa käyttöön kattavan seurannan ja arvioinnin
- varmistaa, että JASPERSin kulut ovat kohtuulliset ja vastaavat tosiasiallisesti aiheutuneita kuluja.

Toimittajille tiedoksi

JASPERS on Euroopan investointipankin (EIP), Euroopan komission (EU:n talousarvion kautta) ja Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin yhdessä rahoittama aloite. Nämä kolme kumppania äänestävät yksimielisesti strategisista päätöksistä, jotka koskevat aloitteen johtamista ja valvontaa.

JASPERS-aloitteesta oli aiheutunut toimien aloittamisesta vuonna 2006 vuoden 2016 loppuun mennessä noin 284 miljoonan euron tosiasialliset kulut. Suunnilleen 79 prosenttia niistä rahoitettiin EU:n talousarviosta. Loppuosa rahoituksesta saatiin muilta kumppaneilta, jotka osoittivat henkilöstöä JASPERS-tehtäviin. Vuoden 2006 ja joulukuun 2016 välisenä aikana komissio hyväksyi 963 suurhaketta ohjelmakaudelta 2007–2013. Niistä noin 53 prosenttia sai tukea JASPERS-aloitteesta. Näihin JASPERS-tukea saaneisiin hankkeisiin tehtiin yhteensä noin 77,6 miljardin euron investoinnit. EU:n rahoitusosuus oli yhteensä 46,2 miljardia euroa.

JASPERS-aloitetta hallinnoi EIP:ssä sitä varten muodostettu osasto Luxemburgissa. Osastossa työskentelee noin 124 henkilöä, ja sillä on kolme aluetoimistoa, jotka sijaitsevat Varsovassa, Wienissä ja Bukarestissa, ja sivutoimipiste Brysselissä.

Kroatiassa ja Puolassa Euroopan tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa yhteistyössä maiden ylimmän tarkastuselimen kanssa. Ne tekivät samaan aikaan kansallisen tason tarkastusta, joka käsitteli JASPERS-aloitteen vaikutusta. Tilintarkastustuomioistuin aikoo laatia aiheesta erillisen kertomuksen yhdessä Kroatian ja Puolan

ylimpien tarkastuselinten kanssa helmikuussa 2018.

Erytyiskertomus nro 1/2018: Erytyiskertomus "On aika kohdentaa Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen JASPERS-apu paremmin" on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.